

DEN NORSKE KIRKE

Rennebu kirkelige fellestråd

saksnr	Utvalg	Arkiv	Møtedato
RKF 24/2010	Rennebu kirkelige fellestråd	008.0 91-2010	06.09.2010

RKF 24 /2010 Høring - endringer i gravferdslov og kirkelov

INNSPILL FRA RENNEBU KIRKELIGE FELLESTRÅD til Departementet

Pkt. 4 Religiøst begrunnede ønsker ved gravlegging

Pkt 4.1 Kunnskap, kjennskap og samhandling

Høringsnotatet fokuserer sterkt på viktigheten av å legge til rette for gjensidig utveksling av kunnskap og kjennskap til de ulike tros- og livssynsamfunnenes ønsker vedrørende gravferdskikker. Her foreslås endring i gravferdsloven § 23 Forvaltningsansvar.

Nytt tredje ledd skal lyde:

Den som har forvaltningsansvaret for gravlegging i kommunen innbyr minst en gang i året de tros- og livssynsamfunn som er virksomme på stedet, til et møte for å drøfte hvordan tros- og livssynsamfunnenes behov ved gravferd kan ivaretas.

RKF mener ordene "...som er virksomme på stedet..." må byttes ut med "som er registrert på stedet". Det kan være vanskelig å holde oversikt over hvilke tros- og livssynsamfunn som er virksomme i prostiet til enhver tid, dersom de ikke er registrert. Forslaget til et årlig møte er positivt.

Pkt. 4.2 Hovedbestemmelse om hensynet til avdødes religion/livssyn

Endring i § 1 i Gravferdsloven: Hvor gravleggingen skal skje.

Ny overskrift: Grunnleggende bestemmelser

Nytt første ledd: *Gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn.*

RKF ønsker å se pkt 4.2 for § 1 i sammenheng med pkt 4.5 om vigsling av gravplass. Mener departementet at respekt i forhold til gravlegging bare skjer så fremt gravplassen ikke er vigslet? Kan en kirkegård/gravplass være vigslet uten at respekten avtar? RKF mener at fokuset på respekt for avdødes religion og livssyn også skjer i dag uavhengig presiseringen i loven.

Pkt. 4.3 Særskilt tilrettelagte graver

§ 6 Rett til grav

Nytt punkt andre ledd, tredje punktum

Ved gravlegging i grav som er særskilt tilrettelagt for å imøtekomme religiøse og livssynsmessige (minoriteters)behov, dekkes kostnadene av kirkelig fellestråd i hjemkommunen når denne ikke selv har et slikt tilbud.

RKF støtter vurderingen. Det er kommunens ansvar å ha tilrettelagte graver eller gravløsninger på plass.

Det at kirken vigslar gravferdsarealet hindrer ikke at det på arealet som er vigslat kan gjennomføres andre religioners og livssynssamfunns ritualer ved gravferd. Høringsnotatet fokuserer på at det kan oppleves støtende for mennesker som tilhører andre religioner – muligens også andre livssynssamfunn – å bli tilvist grav på et "slikt område" (dvs. vigslat gravplass).

Forslag til endring i gravferdsloven § 5. Vigsling av gravlund

Overskriften skal lyde: *Seremoni på gravlund*

§ 5 skal lyde:

Tros- og livssynssamfunn som er virksomme på stedet skal gis anledning til å gjennomføre en seremoni når en ny gravlund tas i bruk. En slik høytidelighet må ikke utformes eller gjennomføres slik at den forhåner eller på en krenkende eller sårende måte viser ringeakt for de andre tros- eller livssynssamfunnene som gravlegger sine medlemmer på den samme gravlund.

RKF ser ikke for seg at flere tros – og livssynssamfunn etter tur skal gjennomføre seremonier over de samme gravfelt. Dette virker uryddig og lite gjennomtenkt. RKF ser heller en mulighet i at hver grav innvies til sitt bruk i direkte forbindelse med gravlegging. Kirkegården i sin helhet blir ikke vigslat, men Den norske kirke oppfordres til å utarbeide et rituale hvor hver grav blir vigslat i forkant av begravelsen. Islam har et slikt rituale allerede. Dette gir mer ryddighet også i forhold til eventuelle seremonier andre tros – og livssynssamfunn måtte ønske for sine graver i forbindelse med gravlegging. Dette gjør at § 5 Vigsling av gravlund endres til følgende forslag:

Forslag: Det foreslås endring i § 5 til: Vigsling av gravplass/gravlund

Vigsling eller seremoniell handling utføres i forbindelse med hver enkelt gravlegging. Den norske kirkes vigsling benyttes med mindre den som sørger for gravferden ikke har annet ønske.

Pkt. 4.6 Frister ved gravferd og kremasjon - § 12 - § 10 - § 13

Etter gravferdsloven § 12 skal gravlegging av kiste skje senest 8 dager etter dødsfallet. Den samme fristen gjelder etter § 10 for kremasjon. Nedsettelse av urne etter kremasjon skal skje senest 6 mnd etter dødsfallet.

Dep. Foreslår nå endringer for gravferd og kremasjon hvor avdøde må kremes eller gravlegges innen 14 dager etter dødsfall.

RKF støtter forslaget med forlenget frist til 14 dager. Dette gir enklere forhold, særlig vinterstid hvor klimaet gir mye tåle og det kreves flere dager med forberedelse. I sommerhalvåret forutsettes god kapasitet for kjøling, noe de fleste kommuner allerede har.

Pkt 4.7 Askespredning

Dep. har ikke funnet grunn for endring av dette pkt., men vil utarbeide et nytt rundskriv til fylkesmennene der det i visse tilfeller gis mulighet for spredning av aske over rennende vann.

RKF mener at restriksjoner ved askespredning bør opprettholdes. Det er mulig at lovens ordlyd bør inneholde at bruk av minnesteiner med navn ikke kan benyttes ved askespredning og henvise til forskrift til lov om kirkegårder, kremasjon og gravferd kap. 3, Gravminner § 20: "Andre minnesmerker enn gravminner kan bare plasseres på kirkegård dersom bispedømmet gir samtykke til det." Det er kjent at ved spredning av aske i fjellet, er større naturstein (ikke behandlet) satt ned med påskrift av avdødes navn.

Høringsnotatet konstaterer at dagens praksis avviker fra skissert rundskriv, og at dagens lovverk i stor grad sees på som foreldet. Skjemaet som i dag benyttes av gravferdsbyråene antas å danne grunnlag for at begravelse kan gjennomføres. §10 fjerde ledd og deler av § 11 foreslås opphevet.

RKF mener at departementet her tar tak i en endring ut fra de faktiske forhold. Dødsmeldingene mottas ofte etter at avdøde er gravlagt. Skjema fra gravferdsbyråene fungerer i dag som gyldige dødsmeldinger, noe lovendringen juridisk også vil medføre.

5.4 Krigsgraver

For å sikre en bedre og mer ensartet forvaltning på området mener dep. det er behov for å regulere ansvarsforholdene på en annen måte enn i dag. Dep. ser det som mest aktuelt at kirkelig fellesråd får ansvaret for vedlikeholdet av krigsgraver og krigsminnesmerker, og at også ansvaret for de særskilt anlagte krigskirkegårdene (krigsgravlunder) kan legges til lokale kirkegårdsmyndigheter eller andre. Det økonomiske ansvaret skal fortsatt ligge til staten.

RKF støtter endringen som skissert ovenfor.

ENDRINGER I KIRKELOVEN

Noen forslag til endringer i kirkeloven følger av de foreslåtte endringene i gravferdsloven. Disse er omtalt i punkt 6.9.

I tillegg til dette er det behov for å foreta enkelte andre justeringer av kirkeloven, som er begrunnet i andre forhold enn ønsket om tilpasning til tros- og livssynsminoritetenes behov ved gravferd.

Det dreier seg om

- Justeringer i kirkeloven vedrørende tilspasning til ny organisering av prestatjenesten (6.1)
- Harmonisering med barneloven (6.2)
- Justeringer i kirkeloven som følger av de foreslåtte endringene i gravferdsloven (6.3)
- Regler for tilsetting i Kirkerådets sekretariat (6.4)
- Politiattest (6.5)
- Krav om medlemskap i Den norske kirke for lærere ved teologisk fakultet (6.6)
- Regler om kirkebokføring (6.7)
- Klageadgang etter offentlighetsloven (6.8)
- Ugildhet (6.9).

Pkt 6.1 Tilpasninger til ny organisering av prestatjenesten

Tjenstedistrikt betegnet som prestegjeld er tatt ut, derav konsekvenser for §§ 2,5,6,9 og 11 i Kirkeloven. Ingen materiell betydning.

Forslag til endringer i kirkeloven vedrørende prestegjeld

§ 2. Kirkelig inndeling

Første ledd tredje punktum skal lyde:

Hvert sokn hører til ett prosti.

Fjerde punktum oppheves.

Andre ledd første punktum skal lyde:

Endringer i den kirkelige inndeling og navn på kirke, sokn, prosti og bispedømme fastsettes av Kongen.

§ 5. Soknets organer

Tredje ledd skal lyde:

6.5 Politiattest

Endring i kirkeloven § 29 Krav om medlemskap m.v.

Nytt andre ledd skal lyde:

Det kan utstedes barneomsorgsattest, jf politiregisterloven § 39 til bruk for lovbestemte organer i Den norske kirke for person som lønnet eller ulønnet skal ansettes, utføre oppgaver eller inneha tillitsverv der vedkommende vil ha ansvar for eller være i kontakt med mindreårige.

RKF ønsker endringen i § 29 sterkt velkommen og støtter en endring som muliggjør bedre beskyttelse for mindreårige.

6.6 Krav om medlemskap i Dnk for lærere ved teologisk fakultet

Etter kirkelovens § 29 skal kirkelig tilsatte, ombud og lærere ved teologisk fakultet være medlem av Dnk. Dep. kan dispensere fra kravet. Endringsforslaget til § 29 om medlemskap mv beholdes, men kravet til lærere ved teologisk fakultet tas bort.

RKF mener lærere ved teologisk fakultet er med på å utdanne prester og andre kirkelig ansatte til tjeneste i Dnk. Lærere ved teologisk fakultet er også høringsinstans i saker vedr. Dnk, har stemmerett ved utnevning av biskoper, og deltar i Dnk's lærenemd. RKF har vanskelig for å forstå dette forslaget til endring. Det er ikke konsekvent at personer med så stor innflytelse i et kirkesamfunn ikke skal være medlem. RKF anbefaler derfor at kravet om medlemskap for lærere ved teologisk fakultet beholdes.

6.7 Kirkebokføring

Det arbeides med å innføre elektronisk kirkebokføring. Lovverket må endres slik at opplysninger som register over personer som blir døpt, konfirmert, vigslet, jordfestet, samt personer som melder seg inn og ut av Dnk kan organiseres i en sentralt elektronisk database.

Forslag til endring i kirkeloven § 37. Kirkebokføring

Nytt andre ledd skal lyde:

Opplysninger som nevnt i første ledd kan etter nærmere bestemmelser av departementet inntas i medlemsregister for Den norske kirke, jf. § 3 nr. 10.

RKF har ingen merknader til forslaget.

6.8 Klageadgang for vedtak

Etter kirkeloven § 38 første ledd gjelder offentlighetsloven for den virksomhet som drives av lovbestemte kirkelige organer. Vedtak kan ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt, jfr. Kirkeloven § 38 annet ledd.

Eksempelvis vedtak om avslag om innsyn og andre avgjørelser etter offentlighetsloven i et lovbestemt kirkelig organ – her finnes ingen særskilte bestemmelser som gir mulighet for påklaging. Kirken omfattes av offentlighetsloven og bør ha en klageordning. Ved endring i kirkeloven vil en få denne muligheten.

Forslag til endring i kirkeloven § 38. Saksbehandlingsregler.

Andre ledd nytt andre og tredje punktum skal lyde:

Vedtak etter offentlighetsloven som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerådet. Vedtak etter offentlighetsloven som er truffet av bispedømmerådet, kan påklages til Kirkerådet.

RKF mener det er positivt med mulighet for klageadgang.